

دادنامه شماره : ۵۶۰

تاریخ : ۱۱ / ۱۰ / ۱۳۸۴

موضوع : ابطال بخشنامه شماره ۴۳۲۸۸ مورخ

۱۳۷۸ / ۸ / ۲۹

کلاس پرونده : ۳۱۹/۸۲

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکی: آقای رحمت اله هاشم زاده

موضوع شکایت و خواسته : ابطال بخشنامه شماره ۴۳۲۸۸ مورخ

۱۳۷۸/۸/۲۹ وزارت امور اقتصادی و دارائی.

مقدمه: شاکی به شرح درخواست تقدیمی اعلام داشته است، وزارت امور

اقتصادی و دارائی به موجب بخشنامه مورد شکایت از اداره کل امور

اقتصادی و دارائی مراکز استان ها خواسته است تا نسبت به تشخیص واخذ

مالیات به شرح مذکور در بخشنامه فوق الذکر از افرادی که مبادرت به

خرید و فروش خودرو از شرکت های خودروسازی می نمایند

اقدام شود. این اقدام وزارت خانه مذکور و صدور بخشنامه شماره ۴۳۲۸۸

مورخ ۱۳۷۸ / ۸ / ۲۹ مغایر با اصول ۴، ۵ و ۱۷۳ قانون اساسی و نیز مخالف

موازین شرعی و ماده ۶۰۰ قانون مجازات اسلامی می باشد، زیرا در زمان

صدور بخشنامه فوق و قبل از آن و در حال حاضر اداره دارائی از هر وسیله

نقلیه معادل ۸٪ مالیات از صاحب وسیله نقلیه دریافت می نماید (۳ درصد

مالیات شماره گذاری - ۳ درصد به عنوان مالیات - یک درصد به عنوان

حق الثبت و یک درصد هزینه انتقال سیلندر که دورقم اخیر در دفترخانه

هنگام انتقال سند اخذ می گردد) لذا مطالبه مجدد مالیات یعنی دریافت دوباره مالیات از یک وسیله نقلیه صرف نظر از اینکه منطقی به نظر نمی رسد اصولاً مغایر با موازین شرعی و اصولاً قانون اساسی می باشد به نحوی که به شهادت آمار موجود صدور بخشنامه یاد شده موجب کسری تولید در مقایسه با سال های قبل از صدور بخشنامه از ناحیه خریداران می باشد. لذا تقاضای رسیدگی و ابطال بخشنامه فوق الذکر را دارد. مدیر کل دفتر حقوقی سازمان امور مالیاتی کشور در پاسخ به شکایت مذکور طی نامه شماره ۵۰۴۱ - ۲۱۲ مورخ ۱۹ / ۸ / ۱۳۸۳ مبادرت به ارسال تصویر نامه شماره ۳۲۱۰ - ۲۱۱ مورخ ۱۱ / ۸ / ۱۳۸۳ دفتر فنی مالیاتی سازمان متبوع نموده است. در این نامه آمده، به طور کلی مالیات ها به دودسته اصلی مستقیم و غیر مستقیم طبقه بندی می شوند. وجه تمایز این دو در مبنا و نحوه وصول و اهداف آنها می باشد. لذا هریک از این ها نیز به موازات یکدیگر و به موجب مقررات خاص خود که در فرآیند مقرر تنظیم، تصویب و قابلیت اجرایی یافته اند مطالبه و وصول می گردند. وجوهی از قبیل مالیات و عوارض موضوع بندهای (ه) ماده ۳ و (و)، (ز) و (ح) ماده ۴ قانون موسوم به تجمیع عوارض مصوب ۱۳۸۱ که هم اکنون وصول می شوند، از نوع مالیات های غیر مستقیم می باشند که با واسطه از مصرف کننده نهائی اخذ می گردند. زیرا این مبلغ را فروشنده (اعم از کمپانی سازنده و یا دسته های بعدی) به صورت بخشی از ثمن معامله از خریدار اخذ و عملاً این وجوه توسط شخصی که از این خودرو بهره برداری می کند پرداخت می گردد. از طرف دیگر به موجب بندهای ۲ و ۴ ماده یک قانون مالیات های مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه های بعدی آن ((هر شخص حقیقی یا حقوقی ایرانی نسبت به کلیه درآمدهایی که در ایران یا خارج از ایران تحصیل می نماید مشمول پرداخت مالیات می باشد.)) بنابراین مطابق ماده

۹۳ درآمدي که اشخاص حقيقي از طريق اشتغال به مشاغل يا عناوين ديگر نظير خريد و فروش خودرو و تحصيل مي کنند پس از کسر معافيت هاي مقرر در قانون مشمول ماليات بر درآمد مشاغل مي شود. دبیر محترم شورای نگهبان در خصوص ادعای خلاف شرع بودن بخشنامه شماره ۴۳۲۸۸ مورخ ۲۹ / ۸ / ۱۳۷۸ وزارت امور اقتصادی و دارائی به شرح نامه شماره ۱۳۴۹۴ / ۳۰ / ۸۴ مورخ ۲۴ / ۷ / ۱۳۸۴ اعلام داشته اند، موضوع بخشنامه شماره ۴۳۲۸۸ مورخ ۲۹ / ۸ / ۱۳۷۸ وزارت امور اقتصادی و دارائی در جلسه مورخ ۲۰ / ۷ / ۱۳۸۴ فقهای محترم شورای نگهبان مطرح شد که خلاف موازين شرع شناخته نشد. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاريخ فوق با حضور روسای شعب بدوی و روسا و مستشاران شعب تجديد نظر تشکیل و پس از بحث و بررسی و انجام مشاوره با اکثریت آراء به شرح آتی مبادرت به صدور رأی می نماید.

رأی هیأت عمومی

الف - به شرح نظريه شماره ۱۳۴۹۴ / ۳۰ / ۸۴ مورخ ۲۴ / ۷ / ۱۳۸۴ فقهای محترم شورای نگهبان بخشنامه مورد اعتراض خلاف احکام شرع شناخته نشده است بنا براین موردی برای ابطال آن در اجرای قسمت اول ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری وجود ندارد.

ب - قانونگذار به شرح مقرر در شقوق ماده یک قانون ماليات های مستقيم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ ملاک اخذ ماليات از اشخاص اعم از حقيقي يا حقوقي را کسب درآمد اعلام نموده و کسب درآمد از طريق فروش خودرو را با رعايت مقررات مربوط مشمول پرداخت ماليات اعلام داشته است. بنا براین بخشنامه شماره ۴۳۲۸۸ مورخ ۲۹ / ۸ / ۱۳۷۸ وزير امور

اقتصادی و دارائی که با عنایت به مفاد بند یک دستورالعمل شماره
۷۸۵۹۳ / ۳۱ مورخ ۲۱ / ۱۰ / ۱۳۷۸ اداره کل اطلاعات و خدمات
مالیاتی مبین جواز اخذ مالیات از خریداران خودروهای متعدد فارغ از
فروش آنها به اشخاص دیگر می باشد خلاف هدف و حکم صریح مقنن در
باب شرایط وصول مالیات تشخیص داده می شود و مستندا به قسمت دوم
ماده ۲۵ قانون دیوان عدالت اداری ابطال می گردد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
رهبر پور - معاون قضائی دیوان عدالت اداری

مرجع آموزشی حسابداران؛ واحد مالی کارفرمایان